

# Arbejds miljø brevkassen

## Eksem og hudallergi, et stadig større problem i arbejdsmiljøet!

Af Vivian Plesner

Her i efteråret har Industriens Branchearbejdsmiljøråd (I-BAR), i samarbejde med Videncenter for Allergi, Gentofte Hospital, udgivet en ny pjece, som sætter fokus på et stadig stigende arbejdsmiljøproblem, nemlig allergi og eksem. Problemet er så stort, at antallet af anmeldelser næsten er fordoblet over de sidste 10 år. I ca. 70 % af tilfældene anerkendes sygdommen som forårsaget eller forværret af arbejdet, hvilket gør hudlidelser til den hyppigste anerkendte erhvervs sygdom i Danmark.

Pjecen kan downloades via I-BARs hjemmeside, (brug linket under "læs mere"), eller bestilles i papirform i sekretariatet via DL-F postkassen dlf@hk.dk, helt gratis. Den giver et godt overblik over, hvad eksem og allergi er for nogle størrelser, og hvordan du kan passe på dig selv.



Pjecen "Eksem og hudallergi", Vejledning om risici og forebyggelse af arbejdsbetinget eksem og hudallergi.

Nogle af de vigtigste årsager til arbejdsbetinget eksem og allergi kan opstå som følge af udsæt-

### Arbejds miljø brevkassen

Redaktionen består af brevkasseredaktørerne Jørgen Stage Johansen og Vivian Plesner samt faglig sekretær Jens Klingenberg Rasmussen.

Alle medlemmer er velkomne til at indsende spørgsmål eller foreslå emner til uddybelse i LABORANTEN. Skriv til [miljoebrevkassen@dl-f.dk](mailto:miljoebrevkassen@dl-f.dk). Arbejds miljø brevkassen svarer altid direkte tilbage til medlemmet, og efter aftale med medlemmet bruges emnet muligvis til artikler i LABORANTEN. Spørgeren er anonym i LABORANTEN.



### HVIS DU TROR DU HAR EKSEM, SÅ GÅ TIL DIN LÆGE OG FORTÆL DET TIL DIN SIKKERHEDSREPRÆSENTANT

Eksem skal behandles, og man skal udredes, for om man har allergi. Din læge vil derfor evt. henvise dig til hudlæge og til arbejdsmediciner. Eksem, man mistænker skyldes arbejdet, skal anmeldes til Arbejdsskadestyrelsen.

*Udsnit fra plakat om tidlige tegn på eksem. Kan printes fra [www.videncenterforallergi.dk](http://www.videncenterforallergi.dk)*

telse for irriterende stoffer og materialer, eller allergifremkaldende kemiske stoffer (fx epoxy) i arbejdsmiljøet.

En anden type allergi opstår ved kontakt med protein (fx fra fisk) og viser sig som nældefeber. Nogle påvirkninger kan give begge typer allergi og irritation og være årsag til både eksem og nældefeber

Begynder du at få tidlige tegn på eksem, så kan man forhindre, at sygdommen udvikler sig og eventuelt påvirker erhvervsevnen. Hvis der først er kommet eksem på hænderne, kan det ofte ikke helbredes. I en svensk undersøgelse fandt man, at sygdommen kun var forsvundet hos en ud af fire personer med arbejdsbetinget håndeksem efter 12 år, så derfor er symptomer på eksem eller anden form for allergi værd at tage alvorlige!

Nogle af de mest aggressive allergener vi kan blive udsat for i dag er epoxy og isocyanater. Det er lovpligtigt at nævne dem i sikkerhedsdatabladet, og alle der skal arbejde med epoxy skal først have gennemgået en lovpligtig to dages uddannelse. Desuden er det igen værd at nævne, som det også blev nævnt i sidste nr. af Arbejdsmiljøbrevkassen, at har du allerede en allergi/eksem, er det ikke tilladt at arbejde med epoxy her i Danmark. Hvorfor der er speciel fokus på

epoxy, er godt illustreret i pjecen (side 17), hvor en person bare en enkelt gang har været udsat for en spildulykke.

### Konserveringsmidler

Konserveringsmidler tilsættes produkter, som indeholder vand, for at beskytte mod angreb af bakterier, virus og svampe. Det betyder, at stort set alle produkter i industrien er tilsat konserveringsmidler. Det gælder fx vandbaserede køle-smøremidler, lim, maling, flydende sæber, håndrensemidler, fugtighedscremer mm.

Stofferne methylchloroisothiazolinone (MCI) og methylisothiazolinone (MI) er begge allergifremkaldende og kathon eller MCI/MI er en af de hyppigste årsager til konserveringsmiddelallergi. Blandingen af MCI og MI i forholdet 3:1 indgår i produktet som kathon. Der er deklareringspligt for kosmetik og hudplejemidler og vaske- og rengøringsmidler både til privat og erhvervs-mæssig brug. Det betyder, at indholdsstofferne skal stå på etiketten. Hvis der er MCI/MI i produktet, vil der stå: methylchloroisothiazolinone og methylisothiazolinone.

For andre typer produkter, som f.eks. lim, maling og skærelolie, kan man ikke regne med, at MCI/MI står på etiketten, da de også kan have en lang række andre navne. Du kan bla. se på

Astma-Allergi Danmark's hjemmeside under konserveringsmidler, men du kan altid holde øje med cas-nr i sikkerhedsdatabladet. Blandingen af MCI/MI (3:1) har cas-nr. 55965-84-9.

### Metaller

06.11.2013: EU har i dag besluttet at forbyde allergifremkaldende krom i lædervarer. Danmark står bag forslaget til det europæiske forbud, efter en dansk undersøgelse har påvist, at lædervarerne kan give forbrugerne kløende og væskende eksem, skriver Miljøministeriet i en pressemeddelelse

I mange erhverv er der kontakt med metal. De hyppigste årsager til metalallergi er:

- Nikkel, Krom, Kobolt, Palladium

Metaller anvendes også i koncentreret form i katalysatorer, ved fornikling og kromatering, i fremstilling af elektronik og medicinsk udstyr.

### Parfume

Parfume er en blanding af duftstoffer. Der findes flere tusinde forskellige duftstoffer, både naturlige duftstoffer og de syntetiske kan give allergi. I dag er der 26 duftstoffer der er deklaraationspligtige, men Europa Kommissionen udgav i 2012 en liste med mere end 100 duftstoffer, som er allergifremkaldende og som muligvis bliver deklaraationspligtige.

### Handsker

Som laboranter håndterer man mange forskellige stoffer og produkter. Det er vigtigt at vide, hvilke egenskaber de konkrete stoffer har, og beskytte sig effektivt mod direkte kontakt. Der anvendes ofte handsker i arbejdet, og handsker

er nødvendige for at beskytte huden, men kan også være anledning til eksem og allergi. Desværre er der mange der har udviklet latex allergi, men heldigvis er der andre alternativer, og hvis du skal anvende handsker over længere tid, er det en rigtig god ide at have en bomulds-handske på indenunder, så huden ikke bliver varm og mere modtagelig for stoffer.

### Klassifikation og mærkning

Man skal være opmærksom på, at et produkt godt kan indeholde allergifremkaldende stoffer uden at det fremgår af sikkerhedsdatabladet, da stoffet skal være til stede i en vis mængde for, at det skal oplyses. Ud over den lange liste af allergifremkaldende stoffer du kan tjekke, kan du holde øje med CLP-piktogram "Udråbstegnet", som erstatter det gamle "Sundhedsfarlig eller lokalirriterende" og visse sætninger der indikere, at der er mulighed for at udvikle allergi ved brug af produktet.



Nyt faresymbol

Hud- og øjenirritation eller  
hudsensibiliserende



Gammelt faresymbol

Lokalirriterende

Se efter risikosætningerne i den gamle ordning: **direktiv 67/548/EØF eller 1999/45/EF:**

"Kan give overfølsomhed ved kontakt med huden" (R43).

"Irriterer huden" (R38).

"Gentagen udsættelse kan give tør eller revnet hud" (R66).

I den nye **Forordning (EF) Nr. 1272/2008 [CLP]:**

"Kan forårsage allergisk hudreaktion" (H317).

"Forårsager hudirritation" (H315).

“Gentagen udsættelse kan give tør eller revnet hud” (R66).

“Gentagen kontakt kan give tør eller revnet hud” (EUH 066).

På malinger, lakker og lime vil der være en **MAL-kode**. Et kodenummer med 3 eller 5 til sidst vil ofte dække over, at produktet kan være allergifremkaldende.

Ud over de i pjecen nævnte områder vi kan møde på arbejdspladsen, er der mange andre muligheder for at blive udsat for stoffer, der kan udløse en allergi. Seneste nævnte i pressen er MI allergi. MI har været meget anvendt i kosmetik tidligere, men bliver nu brugt som konserveringsmiddel bl.a. i maling, og det mistænkes for at kunne udløse en allergi bare ved afdampning i rum, der er malet med MI-holdig maling i op til 45 dage efter udført maling.

Den 24. oktober var laboranterne i DL-F Hovedstaden så privilegerede at være indbudt til et

meget spændende fyraftensmøde om Allergi og Eksem, med oplæg af Ulrik Fischer Friis fra Videncenter for Allergi. Et møde der understregede vigtigheden af at komme i gang med at finde allergenet så hurtigt som muligt, hvis der er tegn på eksem eller allergi symptomer, da den daglige påvirkning af mulige allergener er enorm, og detektivarbejdet stort. Heldigvis lykkes det ofte ud fra sikkerhedsdatablade, ingredienslister, samt lappetest eller prikketest at finde årsagen. Desværre fortalte flere allergikere som var til stede, at er du først allergiker, kan det udløse mange andre allergier over tid, og være til besvær hele livet.

Så læs pjecen, der kommer med gode forslag til hvilke foranstaltninger man selv kan tage. Kik rundt på de nævnte hjemmesider, der er fyldt med nyttig information om, hvordan du passer på dig selv og dine nærmeste. ■

#### LÆS MERE

1. *Den nye vejledning fra september 2013:*  
<http://libar.dk/vejledningermmliste/eksem%20og%20hudallergi/>
2. *Mere fyldestgørende information kan findes i pjecen: “Allergifremkaldende og hudirriterende kemiske stoffer” som også er udgivet af Videncenter for Allergi.*  
<http://www.videncenterforallergi.dk/userfiles/files/regulering.pdf>
3. *Astma-Allergi Danmarks hjemmeside med mange nyttige informationer. Dette link er til mere om MCI/MI, som er en af de hyppigste årsager til konserveringsmiddelallergi:*  
<http://eksem.astma-allergi.dk/mcimi-eller-kathon>
4. *Manglende mærkning og MI skader omtalt 21. oktober i Politiken:*  
<http://politiken.dk/tjek/sundhedogmotion/forbrugerkemi/ECE2105298/ingenmaerkning-maling-fremkalder-allergi-uden-du-kan-vide-det/>